روی موج کوتاه

عزیزی با تهدید موجودیتی جولانی:

هرگونه بی‌ثباتی منطقه‌ای، واکنش قاطع ایران را برمی‌انگیزد

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس جولانی را تهدید موجودیتی کرد. ابراهیم عزیزی، در ایکس نوشت: «تازمانی که شما در برابر دشمنان اسلام تسلیم می‌شوید، حاکمیت شما در معرض خطر خواهد بود و جایگاه ملی شما تضعیف خواهد شد.» وی افزود: «هرگونه بی‌ثباتی منطقه‌ای که ناشی از اتکا به نفوذ خارجی باشد، به‌طور اجتناب‌ناپذیری واکنش قاطع و مصمم ایران را برخواهد انگیخت.»

وزیر خزانه‌داری آمریکا:

اقدامات بی‌سابقه‌ای را علیه ایران اعمال خواهیم کرد

وزیر خزانه داری آمریکا گفت: «در هفته آینده منتظر اعلام خبرهای بیشتری درباره ایران باشید، زیرا ما اقداماتی را اعمال خواهیم کرد که در تاریخ انزوای اقتصادی یک کشور تاکنون سابقه نداشته است.» به گزارش ایرنا، «اسکات بسنت» در گفت وگو با شبکه نیوز مکس تهران را به تشدید فشارهای حداکثری و اقدامات یکجانبه قهرآمیز بیشتر تهدید کرد. به گفته وی، «این اقدامات ترکیبی از انزوای اقتصادی در سطحی خواهد بود که جهان تاکنون مشابه آن را ندیده است و همچنین محاصره در تنگه هرمز که مانع ورود و یا خروج هر چیزی از بنادر ایران خواهد شد، ادامه خواهد یافت.»

سخنگوی هیأت رئیسه مجلس:

فرآیند قانونی استیضاح وزیر کار انجام شده

سخنگوی هیأت رئیسه مجلس گفت: یک استیضاح از سوی هیأت رئیسه به کمیسیون اجتماعی ارجاع شده است. این استیضاح مربوط به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. فرایند قانونی آن طی شده و عملاً باید در دستور کار قرار می‌گرفت، اما بنا به هر ملاحظه‌ای این اتفاق نیفتاد. با این حال، فرایندی که طی شده همچنان به قوت خود باقی است. عباس گودرزی، اظهار کرد: در خصوص استیضاح‌هایی که از سوی هیات رئیسه به کمیسیون‌ها ارجاع نشده است، همکاران پیگیری می‌کنند، اما توصیه مجلس این است که خود دولت قبل از هر تصمیمی از سوی مجلس کابینه را ترمیم کند چرا که مسیر کم هزینه‌تری است. وی تأکید کرد: نگاه قالب بر مجلس مچ گیری از دولت نیست بلکه به دنبال کمک به دولت است.

ناو جورج واشنگتن جایگزین آبراهام لینکلن می‌شود

سی‌ان‌ان گزارش داد: ناو هواپیمابر یواس‌اس جورج واشنگتن که تاکنون در اقیانوس آرام مستقر بوده و حدود ۱۰ روز پیش در بندری در ویتنام پهلو گرفته بود، راهی خاورمیانه شده است تا جایگزین ناو یواس‌اس آبراهام لینکلن شود. خبرگزاری آسوشیتدپرس به نقل از یک مقام نیروی دریایی ایالات متحده که نامش فاش نشده، گزارش داد که ناو مزبور در راه خود به سمت خاورمیانه، به تنگه مالاکا رسیده است؛ تنگه‌ای که اقیانوس آرام را به اقیانوس هند متصل می‌کند. به گفته این مقام، این تعویض از پیش برنامه‌ریزی شده بوده اما تاریخ انجام آن تاکنون مشخص نبود. جزییاتی بیشتر که ناو هواپیمابر جورج واشنگتن کی وارد منطقه خواهد شد، منتشر نشده است. ناو هواپیمابر یواس‌اس جورج واشنگتن یکی از ناوهای کلاس نیمیتز نیروی دریایی آمریکا است که قابلیت حمل حدود ۹۰ هواپیما و بالگرد را دارد.

امام جمعه تهران:

جمهوری اسلامی به یک ابرقدرت در جهان تبدیل شده

امام جمعه تهران گفت: دشمن می‌خواست نظام را نابود کند، اما به فضل خدا نه تنها نتوانست نظام را نابود کند، بلکه امروز به یک ابرقدرت در جهان تبدیل شده‌ایم. احمد خاتمی در خطبه‌های دیروز نماز جمعه تهران ادامه داد: دشمن می‌خواست ایران را به عصر حجر برگرداند، اما دنیا فهمید که خود دولت آمریکا عصر حجری است و اساساً دولت آمریکا چیزی از تمدن و دموکراسی نمی‌داند. وی گفت: آمریکا می‌خواست توان موشکی ما را از بین ببرد، اما نتوانست و توان موشکی ما آمریکا را به ذلت نشاند و به ذلت هم خواهد نشاند.

بدهی ۱۲۷ میلیارد دلاری دولت به صندوق توسعه ملی

معاون سرمایه‌گذاری صندوق توسعه ملی روز جمعه ۲۳ مردادماه در گفتگو با خبرگزاری تسنیم اعلام کرد بدهی دولت و شرکت ملی نفت ایران به این صندوق به ۱۲۷ میلیارد دلار رسیده است. «رضا محمدی» همچنین اعلام کرد که طرح سرمایه‌گذاری صندوق توسعه ملی در میادین نفتی برای تسویه مطالبات این صندوق اجرا نشده است.

سپاه خبر داد؛

رهگیری و انهدام پهپاد آمریکایی در آسمان هرمزگان

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از انهدام پهپاد MQ9 در آسمان هرمزگان توسط سامانه نوین پدافند پیشرفته هوافضای سپاه و تحت کنترل شبکه یکپارچه پدافند هوایی کشور خبر داد. به گزارش ایسنا، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرد: یک فروند پهپاد MQ9 توسط سامانه نوین پدافند پیشرفته هوافضای سپاه و تحت کنترل شبکه یکپارچه پدافند هوایی کشور در آسمان استان هرمزگان رهگیری و منهدم شد. در این خبر جزئیات بیشتری از زمان و محل دقیق رهگیری این پهپاد ارائه نشده است.

جوکار:

لایحه تجمعات در اولویت چندم صحن علنی مجلس است

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در مجلس گفت: لایحه برگزاری تجمعات فعلاً در اولویت چندم مجلس است. محمدصالح جوکار، در گفت‌وگو با آوش درباره سرانجام لایحه تجمعات گفت: زمانی که جنگ آغاز شد، موضوع لایحه راهپیمایی‌ها و تجمعات در دستور کار صحن علنی قرار داشت و درباره این موضوع بحث می‌کردیم که شرایط جنگی پیش آمد و مدتی مجلس تعطیل بود. او افزود: با توجه به اینکه جلسات علنی مجلس آغاز شده و مجلس در حال فعالیت است، یک سری اولویت‌های جدید پیش آمده که بیشتر در حوزه‌های امنیتی و دفاعی و همچنین موضوعاتی مانند نفوذ و جنایت‌های بین‌المللی است که باید قانون‌گذاری شود. بنابراین، چند اولویت در نظر گرفته شده است که پس از گذر از این اولویت‌ها به بحث تجمعات و راهپیمایی‌ها می‌رسیم اما این موضوع اکنون نیز در دستور کار قرار دارد.

گزارش «توسعه ایرانی» از آرایش جدید دفاع دریایی و اقتصادی در جده تا کریدورهای زمینی مسقط؛

«ائتلاف» در آب‌های گرم دور از «هرمز»

طهمورث گیلانی

تحولات اخیر در پهنه آبی خاورمیانه، از سواحل جده تا آب‌های متلاطم خلیج عمان، نشان‌دهنده آغاز فصلی نوین در معادلات امنیتی و اقتصادی منطقه است. در حالی که برای دهه‌ها، تنگه هرمز به عنوان «شاهرگ حیاتی جهان» و ابزار اصلی فشار در معادلات ژئوپلیتیک شناخته می‌شد، امروز شواهد میدانی حکایت از آن دارد که رقبای منطقه‌ای ایران با سرعتی بی‌سابقه در حال ترسیم نقشه‌ای هستند که در آن، وابستگی به این گلوگاه به حداقل برسد. اعلام رسمی آغاز به کار ائتلاف دریایی ۱۳ کشور به رهبری عربستان سعودی و هم‌زمان، بهره‌برداری عملیاتی از کریدورهای زمینی برای دور زدن هرمز، زنگ خطری جدی برای نفوذ سنتی ایران در آب‌های بین‌المللی است.

دکترین جدید ریاض در دریای سرخ

وزارت دفاع عربستان سعودی رسماً از آغاز فعالیت «ائتلاف دفاع دریایی چندملیتی» (MMDC) خبر داد. این ائتلاف که در مقر فرماندهی ناوگان غربی در شهر جده اعلام موجودیت کرده، لایه‌ای جدید از حفاظت نظامی را بر دریای سرخ، باب‌المندب و خلیج عدن می‌کشد. طبق بیانیه رسمی که در شبکه اجتماعی «ایکس» منتشر شد، فرماندهی این ائتلاف بر عهده عربستان سعودی است و نیروی دریایی پاکستان معاونت آن را بر عهده می‌گیرد.

وزارت دفاع عربستان در این بیانیه تأکید کرد: «۱۳ کشور مراحل ملی خود را تکمیل، منشور ائتلاف را امضا و رسماً پیوستن خود را اعلام کرده‌اند.» اگرچه نام دقیق تمامی ۱۳ کشور به طور جداگانه منتشر نشده، اما حضور نمایندگان ۳۹ کشور در نشست‌های برنامه‌ریزی نشان‌دهنده اجماع نسبی کشورهای عربی و اسلامی پیرامون این سازوکار جدید است. ائتلاف در ابتدا با مشارکت کشورهایی نظیر کویت، بحرین، قطر، پاکستان، ترکیه، مصر، اردن، دولت یمن، بنگلادش، نیجریه، سودان، جیبوتی و سومالی شکل گرفت.

به گفته مقامات سعودی، این ائتلاف قصد دارد با افزایش امنیت دریایی و حفاظت از آزادی ناوبری، یک چارچوب دفاعی نهادی برای مقابله با تهدیدات دریایی فزاینده ایجاد کند. این تحولات در حالی رخ می‌دهد که یمن شمالی به رهبری انصارالله، با اعلام محاصره دریایی علیه عربستان، تهدید کرده است که به هر کشتی مرتبط با این کشور در باب‌المندب حمله خواهد کرد. در واقع، ریاض با تشکیل این ائتلاف، به دنبال تقسیم هزینه امنیت و ایجاد یک سپر دفاعی جمعی در برابر حملات پهپادی و موشکی است که پیش از این پالایشگاه‌هایی نظیر آرامکو در جازان را هدف قرار داده بودند.

کریدور عمان-عربستان؛ پایان عصر انحصار هرمز؟

در حالی که نگاه‌ها به سمت تنش‌های نظامی معطوف است، در سکوت خبری، زیرساخت‌های اقتصادی منطقه در حال دگرگونی است. به اساس تحلیل‌های ارائه شده در وبلاگ‌های تخصصی انرژی، عمان و عربستان سعودی یک «کریدور سبز و امن زمینی» را راه‌اندازی کرده‌اند که به طور مستقیم تنگه هرمز را دور می‌زند.

عبداله باباخانی، روزنامه‌نگار و پژوهشگر حوزه انرژی، در تشریح این مسیر می‌نویسد: «مبدأ این کریدور بندر صحار در ساحل دریای عمان است. صحار در خارج از تنگه هرمز قرار دارد؛ بنابراین کشتی‌هایی که از اقیانوس هند به این بندر می‌رسند برای تخلیه محموله نیازی به ورود به خلیج فارس و عبور از تنگه هرمز ندارند. کالا پس از تخلیه در صحار می‌تواند از طریق شبکه جاده‌ای عمان، گذرگاه مرزی ربع‌الخالی و سپس بزرگراه عربستان به شرق این کشور منتقل شود.»

این تنها یک طرح روی کاغذ نیست. تصاویر ماهواره‌ای و گزارش‌های میدانی حاکی از آن است که کشورهای حوزه خلیج فارس شامل عربستان، امارات، کویت و حتی عراق، بخشی از نفت خود را به عمان ترانزیت کرده و سپس عمان آن را خارج از تنگه هرمز صادر می‌کند. این فرآیند که به صورت سوآپ انجام می‌شود، یکی از دلایل اصلی ثبات نسبی قیمت نفت علیرغم تنش‌ها در هرمز عنوان شده است. نیویورک تایمز در گزارشی تأکید کرده است که غول‌های نفتی منطقه میلیاردها دلار صرف ساخت این مسیرهای جایگزین می‌کنند، چرا که آن‌ها را «پوشش‌های بیمه‌ای ضروری» در منطقه‌ای می‌دانند که به طور فزاینده‌ای بی‌ثبات می‌شود.

روایت‌های متناقض از انسداد و گشایش

وضعیت در تنگه هرمز به شدت پیچیده گزارش شده است. از یک سو، مقامات کشورمان بر بسته بودن این آبراه و لزوم پرداخت غرامت از سوی آمریکا تأکید دارند و از سوی دیگر، فشارهای بین‌المللی برای بازگشایی آن افزایش یافته است. وزارت خارجه قطر با لحنی تند اعلام کرد: «دولت قطر بار دیگر مخالفت قاطع خود را با استفاده از تنگه هرمز به عنوان اهرم فشار اعلام می‌کند و خواستار بازگشایی آن بدون هیچ قید و شرطی است.»

در داخل ایران نیز، بهنام سعیدی، عضو هیأت‌رئیسه کمیسیون امنیت ملی مجلس، در گفتگویی تلویزیونی ابعاد مذاکرات با عمان را روشن کرد. وی اظهار کرد: «این مذاکرات به‌صورت موقت خواهد بود و در چارچوب آن، پیرامون یک مسیر موقت گفت‌وگو و توافق خواهد شد. مشخص شدن این مسیر موقت به هیچ‌عنوان به معنای بازگشایی تنگه هرمز نخواهد بود.» این اظهارات نشان‌دهنده تلاش ایران برای حفظ اهرم فشار هرمز و در عین حال مدیریت تنش‌ها با میانجی‌گری مسقط است.

با این حال، هزینه‌های این انسداد برای منطقه سرسام‌آور بوده است. پیش از آغاز درگیری‌های نظامی در ۲۸ فوریه، روزانه ۲۰ میلیون بشکه نفت از این تنگه عبور می‌کرد، اما اکنون این رقم به شدت کاهش یافته است. کشتی‌هایی که هنوز جرأت عبور دارند، یا با پهپادهای تهاجمی مواجه می‌شوند و یا مجبورند با خاموش کردن سامانه‌های شناسایی (AIS) به صورت پنهانی حرکت کنند. به گزارش دویچه‌وله، هزینه بیمه و حمل‌ونقل به قدری افزایش یافته که مسیرهای طولانی‌تر مانند دور زدن قاره آفریقا از طریق دماغه امیدنیک، علیرغم هزینه صدها هزار دلاری اضافی، برای برخی شرکت‌ها جذاب‌تر شده است.

تنش‌ها و تهدیدهای مستقیم

ابعاد امنیتی این بحران تنها به دریا محدود نمی‌شود. خبرگزاری لبنانی «یونیوز» در گزارشی اختصاصی از یک پیام هشدارآمیز و بسیار تند از سوی تهران به دمشق پرده برداشت. بر اساس این گزارش، تهران به دمشق و سایر پایتخت‌های منطقه‌ای هشدار داده است که هرگونه همراهی سوریه با سناریوهای نظامی آمریکا علیه حزب‌الله لبنان، با پاسخی ویرانگر مواجه خواهد شد. یونیوز نوشت: «در این اخطار جدی تأکید شده است که پاسخ موشکی ایران شامل هدف‌گیری بیش از ۱۰۰ هدف استراتژیک، از جمله کاخ ریاست جمهوری سوریه خواهد بود.»

در همین حال، عربستان سعودی نیز از حملات پهپادی به پالایشگاه آرامکو در جازان خبر داده است. حوثی‌ها مدعی شده‌اند که این حملات در پاسخ به محاصره یمن انجام شده است. این زنجیره از تهدیدات نشان می‌دهد که ائتلاف دریایی جدید عربستان، بیش از آنکه یک مانور دیپلماتیک باشد، یک ضرورت نظامی برای مقابله با جبهه‌ای است که از دریای سرخ تا مدیترانه گسترده شده است.

فعال‌سازی ائتلاف دریایی ۱۳ کشور به رهبری ریاض و هم‌زمان بهره‌برداری از کریدورهای زمینی در عمان، نشان‌دهنده اراده جدی رقبای منطقه‌ای برای پایان دادن به دوران وابستگی مطلق به تنگه هرمز است. این تغییر پارادایم به معنای فرسایش تدریجی اهرم فشار سنتی ایران در معادلات انرژی و ضرورت بازنگری فوری در دکترین سیاست همسایگی برای جلوگیری از انزوای ژئوپلیتیک در نظم جدید منطقه است

بلوک‌بندی‌های جدید نظامی

یکی از مهم‌ترین تحولات اخیر، امضای «توافق دفاع مشترک مکه» میان محمد بن سلمان، رجب طیب اردوغان و شهباز شریف بود. این توافق که به لحاظ فنی شباهت‌های زیادی به ماده ۵ پیمان ناتو دارد، تأکید می‌کند که حمله به یکی از این سه کشور، حمله به هر سه تلقی خواهد شد. هم‌زمانی این توافق با تشکیل ائتلاف دریایی، نشان‌دهنده شکل‌گیری یک محور نظامی قدرتمند با حضور ارتش‌های بزرگ منطقه یعنی ترکیه و پاکستان در کنار ثروت نفتی عربستان است.

ترکیه و پاکستان که هر دو از اعضای اصلی ائتلاف دریایی جدید نیز هستند، با این اقدام جایگاه خود را در معادلات امنیت انرژی تثبیت کرده‌اند.

ضرورت خروج از بن‌بست ژئوپلیتیک

مجموعه وقایع اخیر، از ائتلاف‌های نظامی جده و مکه تا کریدورهای زمینی عمان، یک واقعیت تلخ را گوشزد می‌کند: «منطقه در حال یادگیری زندگی بدون تنگه هرمز است.» اگر در دهه‌های گذشته، تهدید به بستن این تنگه می‌توانست بازارهای جهانی را فلج کند، امروز با گسترش خطوط لوله شرق-غرب عربستان، کریدورهای زمینی عمان و افزایش ظرفیت بنادر فجیره و صحار، اثرگذاری این اهرم فشار به شدت رو به کاهش است. اگرچه جایگزینی کامل ظرفیت ۲۰ میلیون بشکه‌ای هرمز در کوتاه‌مدت غیرممکن است، اما صادرکنندگان نفت نشان داده‌اند که می‌توانند بخش بزرگی از نیاز بازار را از مسیرهای فرعی تأمین کنند. این به معنای آن است که نفوذ راهبردی ایران در منطقه در حال فرسایش است. تحلیلگران نیز بر این باورند که کنترل قیمت نفت در جنگ اخیر نسبت به جنگ ۴۰ روزه، یافتن همین راه جایگزین است.

بنابراین علیرغم تنش‌های شدید در منطقه و تلاش‌های دفاعی ایران برای کنترل تنگه هرمز، قیمت جهانی نفت برخلاف پیش‌بینی‌ها جهش نجومی نداشته است که این موضوع باعث بروز بحث‌های جدی میان تحلیل‌گران و مقامات شده است. کریس رایت، وزیر انرژی آمریکا، با ادعای عبور روزانه ۹ میلیون بشکه نفت از این تنگه، آماری بسیار بالاتر از تخمین‌های رایج بازار ارائه داده و معتقد است بخش بزرگی از جریان نفت به دلیل خاموش بودن سیستم‌های ردیابی و محدودیت تصاویر ماهواره‌ای، از دید ردیاب‌های خصوصی پنهان می‌ماند. اگرچه منتقدان این ادعا را نوعی «گفتار درمانی» سیاسی برای آرام نگه داشتن بازار و کنترل تورم می‌دانند، اما واقعیت این است که چالش‌های فنی در رهگیری نفت‌کش‌ها و عملیات‌های انتقال کشتی به کشتی، باعث ایجاد یک خلأ اطلاعاتی شده که در آن، تخمین دقیق حجم واقعی صادرات نفت خلیج فارس و میزان اثرگذاری اقدامات دفاعی ایران بر این آبراه راهبردی را دشوار کرده است.

استفاده از خطوط لوله جایگزین برای دور زدن تنگه هرمز و آزادسازی ذخایر استراتژیک، به عنوان اهرم‌های اصلی برای حفظ ثبات قیمت‌ها عمل کرده و مانع از تحقق پیش‌بینی‌های نجومی برای نفت شده است. این زیرساخت‌ها به صادرکنندگان منطقه اجازه داده‌اند تا بخشی از جریان انرژی را خارج از محدوده تنش‌های مستقیم آبی مدیریت کنند

در این فضا، پیشنهادهایی نظیر آنچه محمدجواد ظریف در مقاله اخیر خود مطرح کرده، بیش از پیش اهمیت می‌یابد. ظریف با پیشنهاد ایجاد یک ائتلاف چندجانبه سیاسی با هسته کانونی ایران، ترکیه، عربستان، مصر و پاکستان، تأکید می‌کند که همکاری با قدرت‌هایی نظیر چین و روسیه نباید از سر «درماندگی و نیاز» باشد، بلکه باید بر پایه اصالت پیوندهای منطقه‌ای شکل بگیرد.

واقعیت این است که عقب‌ماندگی از تحولات سریع منطقه، آثار جبران‌ناپذیری در آینده خواهد داشت. ایران نمی‌تواند تنها به جغرافیا تکیه کند، در حالی که تکنولوژی و سرمایه در حال تغییر دادن جغرافیا هستند. گسترش ارتباطات با همسایگان، تنش‌زدایی واقعی و مشارکت در پروژه‌های ترانزیتی منطقه، تنها راهی است که می‌تواند مانع از تبدیل شدن ایران به یک «جزیره منزوی» در قلب خاورمیانه شود. ائتلاف دریایی جدید عربستان و کریدورهای عمان، تنها آغاز یک مسیر هستند؛ مسیری که اگر ایران در آن نقشی ایفا نکند، به معنای دور خوردن تاریخی تهران در قلب معادلات جهانی انرژی خواهد بود.

امنیت دریایی در منطقه وارد «مرحله خطرناک‌تری» شده است. سی‌ان‌ان به درستی اشاره می‌کند که دیگر نمی‌توان هرمز و باب‌المندب را به طور مستقل ارزیابی کرد. فشار در یکی، منجر به سرریز اهمیت به دیگری می‌شود. در این میان، کشورهایی برنده خواهند بود که بتوانند شبکه‌ای از مسیرهای هم‌پوشان (نظامی و اقتصادی) ایجاد کنند. اقدامات اخیر ریاض، از توافق مکه تا ائتلاف دریایی، نشان‌دهنده یک بیداری استراتژیک برای کاهش وابستگی به متغیرهای خارج از کنترل است. برای ایران، زمان آن فرا رسیده است که از دکترین «تهدید گلوگاه» به سمت دکترین «مشارکت در شبکه» حرکت کند، پیش از آنکه مسیرهای جایگزین، تنگه هرمز را به یک آبراه فرعی در نقشه انرژی جهان تبدیل کنند.

گزارش

کارشناس مسائل بین‌الملل:

حتی وقتی می‌گوییم مذاکره نمی‌کنیم، در حال مذاکره هستیم

یک کارشناس مسائل بین‌الملل درباره اینکه آیا احتمال بازگشت به میز مذاکره و تفاهم‌نامه اسلام‌آباد وجود دارد، گفت: من معتقدم که ما همچنان در حال مذاکره هستیم. یعنی حتی وقتی می‌گوییم مذاکره نمی‌کنیم هم مذاکره می‌کنیم. حالا مستقیم انجام نمی‌دهیم، غیرمستقیم پیام‌ها رد و بدل می‌شود مانند سفری که وزیر کشور پاکستان به تهران داشت، طرفین دارند همدیگر را می‌سنجند و زورآزمایی می‌کنند؛ حتی با جنگ.

امیرعلی ابوالفتح، در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا افزود: کسی نمی‌خواهد تا ابد بجنگد. می‌جنگند که به یک تفاهم و توافق بهتر برسند. حتماً ایران تلاش دارد که تفاهم‌نامه محقق شود، امضای بالاترین مقام اجرایی کشور که مورد تأیید کلیت نظام بوده، پای این توافق است و ایران هم اصرار دارد که چون آمریکایی‌ها تعهدات خود را نقض کرده‌اند، تنگه هرمز بسته شده و حالا باید تعهداتشان را اجرا کنند. یکی، دو شرط اضافه هم به آن لحاظ شده و تفاهم‌نامه باید اجرا شود.

وی در مورد ارزیابی‌اش از مذاکرات ایران و عمان و شروط ایران برای بازگشایی تنگه هرمز گفت: به هر حال، مسئولان تصمیم گرفته‌اند و موضعی را اعلام کرده‌اند، ولی بعید می‌دانم آمریکا بپذیرد؛ چون بعضی از شروطی که عنوان شده، در حقیقت بیشتر برای پذیرفته نشدن است. مثلاً دریافت خسارات جنگی یا برداشته شدن تحریم‌ها، در حالی که آمریکایی‌ها برداشته شدن تحریم‌ها را منوط کرده‌اند به اینکه ایران برنامه هسته‌ای‌اش را کنار بگذارد و به ادعای خودشان به سلاح اتمی دست پیدا نکند و در ازای آن، گفتند تحریم‌ها را برمی‌دارند، ولی برداشته شدن تحریم‌ها منوط به بازگشایی تنگه هرمز را خیلی بعید می‌دانم.

وی ادامه داد: برخی از شروط ایران که الان مطرح شده، در همان تفاهم‌نامه ایران و آمریکا هم وجود دارد؛ مانند اینکه اگر ایران تنگه هرمز را باز کند، محاصره دریایی برداشته می‌شود، ولی بعضی از موارد آن حتی در تفاهم‌نامه هم نیامده است. پرداخت خسارات جنگی مطرح نشده است. من یادم نمی‌آید آمریکایی‌ها اصولاً عادت داشته باشند به کسی خسارت جنگی پرداخت کنند. بنابراین، شروط برای آنها شروط بسیار سختی است.

احتمال جنگ مجدد وجود دارد

این کارشناس مسائل بین‌الملل درباره احتمال حمله مجدد از سوی آمریکا در صورت عدم بازگشایی تنگه هرمز بعد از توافق ایران و عمان گفت: حالا اینکه اگر تنگه هرمز باز نشود، آیا حمله کنند یا نکنند، یک مقدار هنوز جای تردید دارد. حداقل در مورد زمان آن شاید بشود گفت که تحققش، به قول معروف، دیر و زود دارد و سوخت‌وسوز ندارد. به نظر می‌رسد اگر شرایط به همین شکل ادامه‌دار باشد، جنگ پُرشدت بعدی، از راه می‌رسد.

ابوالفتح گفت: اما سؤال این است که چه زمانی خواهد بود؛ قبل از انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکا یا بعد از انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکا؟ حدس من این است که اگر بخواهد اتفاقی بیفتد، جنگ پُرشدت، مثل جنگ ۱۲ روزه و ۴۰ روزه، احتمالاً برای بعد از انتخابات است. چرا که دیگر ترامپ خیالش راحت شده؛ یا در انتخابات پیروز شده یا در انتخابات شکست خورده است. به هر حال، هر چه که باشد، جنگ با ایران روی آرای رأی‌دهندگان آمریکایی اثر ندارد. حداقل تا یک سال بعد از آن که رقابت‌های انتخابات ریاست‌جمهوری شروع می‌شود، فرصتی هست که ترامپ یک بار دیگر شانس خودش را امتحان کند تا از طریق جنگ بتواند به اهدافش برسد. البته باز هم این احتمال وجود دارد که حتی قبل از انتخابات هم یک دور جنگ کم‌شدت یا نسبتاً پُرشدت، مثل آن ۱۲ روزی که جنوب ایران را بمباران می‌کردند و ایران هم به پایگاه آمریکا حمله می‌کرد، اتفاق بیفتد.

پیمان مکه بیشتر جنبه سیاسی دارد

این کارشناس مسائل بین‌الملل درباره پیمان مکه گفت: قطعاً این یک تفاهم صرفاً روی کاغذ نیست و جنبه‌های عملی هم دارد، اما نه به آن اندازه که خیلی به آن پرداخته می‌شود. چون ترکیه که عضو ناتو است، اصلاً نیازی به چتر حمایتی یا کمک دفاعی عربستان و پاکستان ندارد. پاکستان که می‌گوید من اتمی هستم، نیازی ندارم. عربستان هم زیر چتر حمایتی ایالات متحده آمریکا است که بزرگ‌ترین ارتش جهان را دارد. حالا اگر آمریکا نتواند با این عرض و طول و عده و عُده نظامی که دارد از عربستان حمایت کند، ترکیه و پاکستان چگونه می‌توانند از عربستان حمایت کنند؟

ابوالفتح گفت: ضمن اینکه الان ترکیه به این پیمان دفاعی پیوسته است. قبل از جنگ ۴۰ روزه، پاکستان و عربستان هم توافق دفاع متقابل داشتند؛ ایران به پایگاه‌های آمریکا در خاک عربستان حمله کرد و پاکستان در این بخش اصلاً فعال نشد. یعنی اولاً ایران نپذیرفت که به عربستان حمله کرده و گفت به پایگاه آمریکایی‌ها حمله کرده است. حتی اگر هم می‌خواستند این موضوع را مطرح کنند هم اما پاکستانی‌ها ورود نکردند.

وی گفت: بنابراین، در یک درگیری احتمالی آتی، بعید به نظر می‌رسد که اگر مثلاً به عربستان حمله شود، ترکیه بخواهد وارد جنگ شود یا پاکستان بخواهد وارد جنگ شود. همین الان انصارالله به پایگاه یا پالایشگاه آرامکو در خاک عربستان حمله کرده است. حالا ترکیه می‌خواهد به یمن لشکرکشی کند یا پاکستان می‌خواهد به حوثی‌ها حمله کند؟ بعید می‌دانم.

این کارشناس مسائل بین‌الملل گفت: این پیمان بیشتر جنبه سیاسی دارد؛ یعنی حمایت سیاسی از عربستان و دلگرمی دادن به عربستان. اینکه حالا مثلاً اگر روزی لازم شد، ارتش‌های سه کشور بخواهند به یک کشوری که به عربستان حمله کرده، حمله کنند، حمایت آمریکا خیلی قوی‌تر از آن چیزی است که ترکیه و پاکستان بخواهند به آن چیزی که الان عربستان از آن برخوردار می‌شود، اضافه کنند.

گزارش

پروازهای مرموز ابوظبی به تهران و کرج؛

انتقال میلیاردها دلار دارایی مسدود شده و محموله طلا به ایران؟!

بر اساس گزارش رسانه «The Hormuz Letter» و برخی حساب‌های فعال در شبکه اجتماعی ایکس، امارات متحده عربی میلیاردها دلار از دارایی‌های مسدودشده ایران در بانک‌های این کشور را آزاد کرده و بخشی از این دارایی‌ها، از جمله حدود ۱.۵ تن طلا، طی روزهای ۱۱ و ۱۲ آگوست به ایران منتقل شده است.

به گزارش جماران، در حالی که تاکنون مقام‌های رسمی ایران و امارات توضیحی درباره پروازهای اخیر هواپیماهای تشریفاتی اماراتی به تهران و کرج ارائه نکرده‌اند، برخی منابع رسانه‌ای مدعی شده‌اند این پروازها با آزادسازی و انتقال بخشی از دارایی‌های بلوکه‌شده ایران در امارات ارتباط داشته است. طبق این ادعا، یک فروند بوئینگ ۷۳۷-VKK متعلق به شرکت دولتی «رویال جت» امارات، با شماره ثبت RJA-A6، در این بازه زمانی از ابوظبی به فرودگاه‌های مهرآباد تهران و پیام کرج پرواز کرده و پس از توقف‌هایی کوتاه، به امارات بازگشته است.

نخستین پرواز این هواپیما پیش‌تر نیز توجه رسانه‌ها را جلب کرده بود. هواپیمای RJA-A6 با شماره پرواز ROJ۰۰۹ از ابوظبی وارد تهران شد؛ هواپیمایی با کابین ویژه و ظرفیت محدود که بنابر گزارش‌های غیررسمی، معمولاً برای جابه‌جایی مقام‌های بلندپایه اماراتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. با این حال هیچ منبع رسمی حضور مقام مشخصی در این پرواز را تأیید نکرد.

همزمانی این سفر با افزایش تنش‌های منطقه‌ای، اتهام اخیر ابوظبی علیه ایران درباره حمله به یک نفتکش اماراتی، سفر وزیر کشور پاکستان به تهران و تحولات جدید در ساختار شورای عالی امنیت ملی، گمانه‌زنی‌هایی را درباره احتمال انتقال پیام محرمانه یا تلاش برای تنش‌زدایی میان تهران و ابوظبی ایجاد کرده بود.

اکنون برخی منابع، روایت دیگری را مطرح کرده و مدعی شده‌اند مأموریت اصلی این پروازها نه انتقال مقام سیاسی، بلکه انتقال دارایی‌های آزادشده ایران، از جمله محموله‌های طلا، بوده است. با این حال این ادعا تاکنون از سوی مقام‌های رسمی ایران، امارات یا آمریکا تأیید نشده است.

پیش‌تر نیز در ماه ژوئن، رویترز گزارشی درباره احتمال آزادسازی ۱۰ تا ۲۰ میلیارد دلار از دارایی‌های ایران در امارات منتشر کرده و مدعی شده بود بیش از ۳ میلیارد دلار از این منابع در جریان جنگ آمریکا و ایران در اختیار تهران قرار گرفته است.

وزارت خارجه امارات در آن زمان این گزارش را رد کرد و مقام‌های آمریکایی نیز وجود توافق‌های جانبی یا آزادسازی منابع مالی ایران را تکذیب کردند.

همچنین در ماه ژوئن یک پرواز مشابه با یک بوئینگ ۷۳۷ تشریفاتی دیگر شرکت رویال جت، با شماره ثبت RJF-A6، در مسیر امارات و ایران ردیابی شده بود؛ موضوعی که اکنون با ثبت پروازهای جدید بار دیگر مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفته است.